

Persoonsgegevens in verkiezingscampagnes

De privacyregels volgens de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Politieke partijen gebruiken steeds vaker persoonsgegevens – of huren hiervoor bedrijven in – om zo gericht mogelijk hun leden en potentiële nieuwe leden te bereiken. Dit laatste wordt microtargeting genoemd. Natuurlijk mogen politieke partijen campagne voeren. En in deze tijd gebeurt dat uiteraard vaak digitaal. Maar politieke partijen moet zich hierbij wel aan de privacyregels uit de AVG houden. In deze handleiding geeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) daar uitleg over.

Wilt u als politieke partij aan de slag met uw verkiezingscampagne? Volg dan dit stappenplan met 7 aandachtspunten.

1. Stel de noodzaak vast

Ga allereerst na of het voor de voorgestelde campagneactiviteit noodzakelijk is om persoonsgegevens te verwerken. En onderzoek of een minder ingrijpende methode van campagne voeren mogelijk is.

2. Zorg voor deskundigheid

Microtargeting is juridisch gezien een ingewikkeld onderwerp. Het is daarom aan te raden dat u zorgt voor deskundigheid binnen uw partij over het gebruik van persoonsgegevens. Bijvoorbeeld door een functionaris gegevensbescherming (FG) of een externe deskundige aan te stellen.

Let op: de AP geeft alleen algemene informatie over de privacyregels. Als onafhankelijke toezichthouder kan de AP u géén advies geven over uw concrete activiteiten of vragen.

3. Leden of niet-leden?

Bepaal wie u met uw campagne wilt bereiken. Gaat het om bestaande leden van uw politieke partij of (ook) om potentiële nieuwe kiezers? Voor de AVG is dit een belangrijk verschil.

Bijzonder persoonsgegeven

Het lidmaatschap van een politieke partij is een gegeven over de politieke opvatting van een persoon. En dat is volgens de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) een [bijzonder persoonsgegeven](#). Het is in principe verboden om bijzondere persoonsgegevens te verwerken. Tenzij er een [wettelijke uitzondering](#) is.

Leden

Gaat het om bestaande leden? Dan mag u die als politieke partij uiteraard informeren over de verkiezingen. In de AVG staat een uitzondering op het verwerkingsverbod voor bijzondere persoonsgegevens om communicatie aan bestaande leden mogelijk te maken.

Niet-leden

Bij niet-leden zijn de regels anders. Ook hierbij kan het gaan om gegevens over de politieke opvattingen van mensen, dus om bijzondere persoonsgegevens. Maar de wettelijke uitzondering voor communicatie aan leden is dan niet van toepassing.

Voor communicatie aan niet-leden moet u onderzoeken of er een andere geldige wettelijke uitzondering van toepassing is. Een van die uitzonderingen is [uitdrukkelijke toestemming](#) van de mensen om wie het gaat.

4. Verantwoordelijke of verwerker?

Voert u uw verkiezingscampagne zelf uit? Of schakelt u daarvoor een bedrijf in dat is gespecialiseerd in marketing en/of sociale media? In het laatste geval moet u bepalen welke rol u heeft bij de verwerking van persoonsgegevens. U kunt de verwerkingsverantwoordelijke zijn en het bedrijf de verwerker. Maar u kunt ook beide verantwoordelijk zijn.

Gaat het om sociale media, dan liggen deze verhoudingen juridisch gezien ingewikkelder dan in andere situaties waarin een organisatie de verwerking van persoonsgegevens uitbesteedt. De [Guidelines on the targeting of social media users](#) van de European Data Protection Board (EDPB) geven hier uitleg over.

5. Kijk uit met openbare informatie

Let op: ook informatie die mensen zelf op internet zetten, kunt u niet zomaar gebruiken om deze mensen gericht een politieke boodschap te sturen. Wilt u dit soort gegevens 'scrapen' van internet (of anderszins verzamelen)? Om daarvan profielen te maken en een politieke opvatting toe te schrijven aan mensen?

Dan zijn dat verwerkingen waarbij u zich toch aan de AVG moet houden, ook al zijn de gegevens openbaar. Gaat het om gegevens over de politieke opvattingen van mensen, dan mag u deze gegevens alleen verwerken als u zich op een [wettelijke uitzondering](#) kunt beroepen.

6. Zorg voor naleving

U kunt zelf veel doen om ervoor te zorgen dat u met uw verkiezingscampagne de AVG naleeft. Informeer allereerst het hele campagneteam over de privacyregels. En ook de personen op de kandidatenlijst. Zij kunnen immers zelfstandig – maar namens uw politieke partij – campagneactiviteiten ontplooiën.

Schakel verder alleen bedrijven in die genoeg garanties bieden dat zij aan de AVG voldoen. Vraag daarnaar. En stel vast of datasets met persoonsgegevens rechtmatig zijn verzameld. Het bedrijf moet dat hebben gedocumenteerd.

Tot slot: documenteer uw besluitvormingsproces en leg vast welke afwegingen u heeft gemaakt. Het kan hierbij helpen een [data protection impact assessment \(DPIA\)](#) uit te voeren.

7. Privacyrechten

Verwerkt u persoonsgegevens, dan hebben de mensen van wie u gegevens verwerkt bepaalde [privacyrechten](#). Bijvoorbeeld het recht van bezwaar of het recht op vergetelheid. Denk na over hoe u deze rechten kunt faciliteren. Doet iemand een beroep op een van deze rechten, dan bent u verplicht om daaraan gehoor te geven.